

критеріїв, закріплених у законодавстві.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.
2. Глущенко С. В. Новели судової реформи: поняття професійної етики та доброчесності в контексті кваліфікаційного оцінювання судді (кандидата на посаду судді). *Часопис цивільного і кримінального судочинства*. Київ, 2016. № 6 (33). С. 70–83.
3. 11 січня 2019 року Громадська рада доброчесності затвердила індикатори визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики. URL: <https://sud.ua/ru/news/sud-info/132839-stali-vidomi-indikatori-viznachennya-nevidpovidnosti-suddiv-kriteriyam-dobrochesnosti>.
4. Положення «Про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення», затверджене рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України від 3 листопада 2016 р. № 143/зп-16 (у редакції рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України 13 лютого 2018 р. № 20/зп-18). URL: <https://vkksu.gov.ua/userfiles/doc/polozhennia.pdf> (дата звернення: 10.03.2019).

*Ремез Олена Леонідівна,
аспірант кафедри теорії держави та права
Національної академії внутрішніх справ*

ЗАГРОЗИ БЕЗПЕЦІ ТА ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА

Різним етапам історичного розвитку формувалися основи становлення свободи та права людини на п'єдестал людських цінностей. Античне і середньовічне право, наприклад, не знали загальної рівності, вони були глибоко диференційованими нормативними системами зі значною кількістю стратифікаційних ознак (стать, релігійні переконання, майновий стан, етнічне та соціальне походження). І тільки Новий час показав заперечення відмінностей між людьми. Серед перших видатних мислителів, що пішли на перекір успадкованій і умовній соціальній нерівності та дали обґрунтування такій теорії були Т. Гоббс, Дж. Локк, Вольтер.

Слід також відзначити, що результатом наростаючого руху у світі за правову і політичну рівність усіх громадян стало юридичне визнання людей рівними і вільними у своїх правах, що були закріплені в Декларації незалежності США 1776 р. і Декларації прав людини і громадянина 1789 р. Проте лише у другій половині XX ст. ідея загальної рівності набуває широкого світового визнання і знаходить своє юридичне закріплення у ст. 1 Загальної

декларації прав людини 1948 р.: «Усі люди народжуються вільними і рівними у своїй гідності і правах». У подальшому ця догма стала основоположною точкою прийняття більшості законів у всіх країнах світу, виключенням не є і Україна [2].

Зокрема принцип рівності прав і свобод людини і громадянина (принцип рівноправності) закріплено у ст. 24 Конституції України: «...громадяни мають рівні конституційні права і свободи...». Разом з тим, в Україні визнається і діє принцип верховенства права. Держава як гарант цього права створює систему цивільної оборони з функціонування державних органів. Цивільне населення, у свою чергу, захищає своє право на дотримання верховенства права шляхом використання законної можливості створення і об'єднання в установи, організації, формування тощо [1].

Поєднання двох структурних елементів що беруть на себе функції охорони правопорядку та верховенства права стає потужним інструментом в механізмі реалізації основних завдань держави у сфері цивільної безпеки і оборони населення.

Посилення загроз у енергетичній, фінансовій, інформаційній, екологічній сферах, міжнародний тероризм, піратство, нелегальна міграція дедалі інтенсивніше поширюються у XXI ст., охоплюючи все нові й нові держави завдаючи загрози національній безпеці. І чим сильніша загроза тим уразливіша країна, а з нею і населення.

Проте більш пекучим недоліком залишаються внутрішні виклики національній безпеці. Неконкурентна спроможність української економіки, штучне стримування кадрового оновлення державних органів під час реформування, не спроможність держави виконувати власні функції у сфері захисту прав і свобод людини і громадянина унеможлиблює процес підвищення рівня життя і якості населення, що провокує посилення соціальної напруги і навіть поширення протестних настроїв.

Особливо гостро стоїть питання боротьби з корупцією у державних органах, що тільки поширює зростання екстремістських настроїв які у свою чергу можуть створити реальну загрозу державному суверенітету і територіальній цілісності України.

Дослідженням щодо вирішення і подолання вказаних проблем займалися такі науковці як Невмержицький Є.В., Серьогін С.С., Тіньков А.Л., Задорожний С.А., Хабарова Т.В., Головатий С.П., Савенко Д.Л., Погребняк С.П., Кочура А.В., Луціва О.М., Степанова Д.С., Савенкова В.Г., Баженова О.В., Новіков Д.В., Бурлака О.В., Ляшенко В.М., Тимінська К.О. та ін.

Захист фундаментальних цінностей – незалежність, свобода, суверенітет, демократія, територіальна цілісність, гідність і права людини, верховенство права, добробут, мир та безпека – стають основним осередком у напрямку розвитку і забезпечення цивільної безпеки. Саме тому діяльність усіх державних структур спрямована на реалізацію основного принципу що закріплений в конституції «Усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах. Права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними» [1].

Разом з тим, відповідно до Основного Закону державна влада в Україні здійснюється на засадах поділу на законодавчу, виконавчу і судову. При цьому, право законодавчої ініціативи мають Президент України та народні депутати України. Систему органів виконавчої влади складають Кабінет Міністрів України, що взаємодіє з Президентом, міністерства, державні комітети, інші центральні органи зі спеціальним статусом, обласні, районні, міські державні адміністрації, а також органи спеціальної галузевої та функціональної компетенції: безпосередньо підпорядковані центральним органам виконавчої влади, а також перебувають у так званому подвійному підпорядкуванні, оскільки одночасно підпорядковуються центральним та місцевим органам виконавчої влади. Суди України утворюють єдину систему судоустрою, яка складається з судів першої – третьої інстанцій та Конституційного Суду України. До складу першої інстанції входять: Вищий суд з питань інтелектуальної власності, Вищий антикорупційний суд, окружний господарський, адміністративний та загальний суди [3].

Апеляційний господарський, адміністративний та загальний суди утворюють структуру судів другої інстанції.

Третю інстанцію структури суду України очолює Верховний суд України у складі якого діють: Велика Палата Верховного Суду, Касаційний адміністративний, господарський, кримінальний, цивільний суди.

Оскільки незалежно від того, чи це орган однієї з гілок влади чи орган зі спеціальним статусом чи навіть цивільні формування – основною і головною метою діяльності є визнання людини, її життя і свободи як найважливішої соціальної цінності. А тому, не може йти мови про дискримінацію будь-якої категорії чи типу. Разом з тим, справедливий розподіл соціальних благ зовсім не потребує їх рівного розподілу, а радше передбачає забезпечення рівності використання можливостей для того, щоб зробити конкуренцію за ресурси справедливою. Отже, тільки повне розуміння втілення принципу рівності і соціальної справедливості з використанням нормативно-закріплених юридичних норм може забезпечити реальне існування в державі принципу верховенства права що спрямоване на благо населення.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

2. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р., Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16 грудня 1966 р. і Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 р. / Права людини. Міжнародно-правові договори України, декларації, документи. Київ, 1992.

3. Що вже змінила реформа правосуддя. URL: <https://aj.court.gov.ua/press/interview/441643/>.

4. Декларация прав Виргинии (1776) / Еллинек Г. Декларация прав человека и гражданина: Всеобщая декларация прав человека; Конвенция о

защите прав человека и основных свобод / сост. Ю. Н. Оборотов. Репринтное воспроизведение изд. 1906 г. Одесса : Юрид. літ., 2006.

*Савайда Олена Іванівна,
доцент кафедри теорії та історії держави і права,
конституційного та міжнародного права
Львівського державного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

*Присвячується моєму
першому вчителю
з теорії держави та права*

Важливе значення в розбудові сучасної української держави, яка взяла державно-політичний курс на євроінтеграцію, відіграють питання національної правової системи. Безперечно, формування національної правової системи є важливим фундаментом для створення та розвитку демократичної, правової держави.

Проте на формування такого складного та багатогранного правового явища, як національна правова система, впливають численні фактори (і не лише правового характеру). Саме на таких впливових факторах, нам би хотілося зупинитися більш детально.

До основних факторів, що формують основу оптимального розвитку національної правової системи України та ефективного її функціонування, ми можемо віднести, в першу чергу: економічні, політичні, культурні, національні, соціальні фактори та фактори так званого співставлення чи порівняння.

Економічні фактори впливу на формування та розвиток правової системи в сучасних торгівельно-економічних взаємовідносинах осіб (суб'єктів права) є ключовим моментом для існування більшості членів суспільства. Матеріальний добробут напряду залежить від стану економіки та економічного добробуту чи забезпечення громадян країни.

У сучасних умовах доступу до інтернету та його глобальності економічні фактори, які впливають на формування національної правової системи виходять за її межі. Проте такий стан економічних відносин змушує орієнтуватися не лише в структурних елементах своєї національної правової системи, а й інших правових системах. Хоча ми й відносимося до одного (романо-германської правової системи) з їх класифікованих правових системи світу, маємо, по ряду причин, значні відмінності саме в цій сфері.

Політичні фактори впливу на формування та розвиток національної правової системи протягом останніх років існування нашої держави завдають чималого впливу (й позитивного, так і негативного) на її розвиток, що